

Woensdag 10 februari

‘Het lijkt wel of ik mijn hele leven bezig ben geweest met tekst leren,’ zegt Jan Joris Lamers in *OVER DE KUNST*. Die zin, die hij een paar keer herhaalt, werkt als een gevonden voorwerp in deze voorstelling zonder verhaal en ook bijna zonder tekst. Wie Lamers door de jaren heen heeft gevolgd kan die mededeling plaatsen, niet zonder ironie, denkend aan de tekstboeken die hij tijdens zijn optredens vaak placht te raadplegen. De aangrenzende betekenis is dat je een kunstwerk pas goed begrijpt binnen de context van een oeuvre. Ook zou je erin kunnen horen dat hij met enige spijt tot de ontdekking komt dat hij eigenlijk beeldend kunstenaar is, wat hij inderdaad altijd ook is geweest.

‘Kapot maken,’ zegt Annet Kouwenhoven een paar keer. Ook zo’n zin die van betekenis verschiet, maar dan direct op het niveau van de taal doordat ze het accent verplaatst van het eerste naar het tweede woord. Iets maken is ook iets kapot maken. Jorn Heijdenrijk illustreert dat door voorwerpjes stuk te maken en te proberen van de scherven weer iets in elkaar te zetten. Een verwijzing naar het Nieuw Realisme van rond 1960, met kunstenaars als Arman (kapotte violen inlijsten), Daniel Spoerri (dinertafels direct na de maaltijd in perspex gieten) en Christo (dingen inpakken en dus onzichtbaar maken en tegelijk toch ook niet), een van de voedingsbodems van Discordia. Vaste ingrediënten van Discordia-voorstellingen, zoals het leggen van een vloertje uit losse planken, het op- en afdragen van rekwisieten en dansjes van Heijdenrijk & Lamers, kwamen versneld langs en agressiever dan gewoonlijk. Ook een variant op het thema: uit oude rommel iets nieuws maken. De voorstelling begon en eindigde met *SINGIN’ IN THE RAIN* van Gene Kelly en wie herinnert zich hem niet, dansend met één voet in de goot en één voet op het droge? Opeens werd dat een metafoor voor het maken van kunst. In de tussentijd hoorden we veel Arvo Pärt, wiens voortneuzelende new age-muziek ik alleen kon plaatsen als zelfkritiek op de vaak wat richtingloos voortdobberende voorstelling die bestond uit kleine acts. Of act één nu voor act twee kwam of omgekeerd maakte weinig uit, er zat geen voorwaartse stuwing in, ook wel bekend als swing, en soms swingde ze achteruit, waarvan ik geen liefhebber ben. Het idee achter de voorstelling – hoe maak je een kunstwerk? – was interessant, de uitwerking trekkerig.